

КРУТЫЯ КІЛАМЕТРЫ УЛАДЗІМІРА БАРАНОЎСКАГА

Статыстыка – рэч упартая і нешматслоўная. Яна гаворыць лічбамі. Мы ведаем: іх, воінаў-афганцаў, у раёне 102 чалавекі. Дзякуй Богу, яны пакуль не пакідаюць гэты свет так хутка, як пакідаюць яго ветэраны Вялікай Айчыннай. Не той узрост. «Афганцам» пакуль па сорок, ці крышачку меней, болей... І тым не менш... пяць захаванняў на Чашніччыне. Пяць цынкавых хлопчыкаў у зямлі і гранітных абеліскаў, да якіх кожны раз 15 лютага кладуцца жывыя кветні. Жывыя – ад жывых, мёртвым... У нашым раёне ў шасці сем'ях плачуць бацькі ад незабыўнага гора, не дачакаўшыся дзяцей сваіх з той вайны... Паклонімся магілам, паклонімся мацярам! Зробім усё, што можам, для жывых. Летась шасцёра воінаў-інтэрнацыяналістаў атрымалі жыллё, сямёра прайшлі стацыянарнае лячэнне ў медыцынскіх установах раёна. Штогод нашы «афганцы» маюць права і магчымасць прайсці дэталёвае медыцынскае абследаванне, атрымаць пучэўкі ў санаторыі і дамы адпачынку. Праўда, не заўсёды ім карыстаюцца. Што ж, яны не любяць выдзяляцца, бо і так ледзьве ўпісаліся ў наша мірнае жыццё пасля той далёкай і чужой вайны... Яны не прывыклі скардзіцца і ныць. Таму і маўчаць часцей.

Ці лёгка быць вадзіцелем на такой машыне, якой усе саступаюць дарогу? На гэтае пытанне вам, напэўна ж, адкажа Уладзімір Эдуардавіч Бараноўскі. Не, ён працуе не на «хуткай дапамозе», ён у райвыканкаме вадзіцель. Толькі ж не падумайце, што выканкамаўскаму транспарту ўсюды на дарозе зялёная вуліца і што ездзіць ён з урадавымі «мігалкамі». Куды там, саступаць... Калі нават сірэна спецмашын іншым вадзіцелям не ўказ. А рыцары за рулём зараз, бадай, не трапляюцца. Што такое рыцарства, ведае Уладзімір па Афганістане, калі едзеш, ледзьве паўзеш, грузаны снарадамі. Ды не сорок штук іх загрузаеш на свой «УРАЛ», а сто, каб не хадзіць паражняком. Альбо калі на «БМ-212» вязеш устаноўку «ГРАД» займаць баявую пазіцыю. Вось тады і расступаецца перад табою тэхніка. Як жа! Артылерыя – Бог вайны!

Малады, не на свае сорок гадоў, усмешлівы хлопец, Уладзімір, зрэшты, цалкам пазбаўлены пачуцця багемнасці. Просты, кампанейскі, таварыскі. Хаця... не такі, як многія яго равеснікі. Тыя – у бутэльку, ён – у лес на паляванне, у спартыўную залу, да валебольнай сеткі. Адночы нават, калі толькі прыйшоў з Афганістана, паспрабавалі с сябрам купацца ў ледзяной вадзе, у палонцы. А што, у жыцці ўсяго трэба паспрабаваць!

Чаго яшчэ ён не ведае? Праз агонь прайшоў, праз ваду. Хіба толькі медныя трубы яго абмінулі ды куля свінцовая. Хаця Уладзімір ведае – зусім не абавязкова, каб мець баявыя ўзнагароды, пасвіць смерць на перадавой. Можна і пры штабе выседзець ордэн, і нават лягчэй. Ну, ды Бог з імі, з узнагародамі. Зусім не па іх хадзілі яны з хлопцамі на вайну, з землякамі, з двума Мішкамі: Нарчуком – з Ліпавіч, і з Гайдучком – з Дубавага Лога. З Мішкам Нарчуком служылі разам і

ў Шындандзе і ў Газні. А можна было і зусім не трапіць у Афган. Можна было застацца ў Віцебску, пры абласным ваенкамаце, прапаноўвалі. Можна было, урэшце, у Усцькаменагорску, адкуль пасля трохмесячнага «каранціну» і адправілі ў Афган, «закасіць». Ды што там «закасіць», калі якраз перад адпраўкаю на вайну ён, Бараноўскі, трапіў у цяжкую дарожную аварыю, моцна пакалечыўся, ляжаў у шпіталі. Лёс як бы пазначыў хлопца, даўшы яму надзею на жыццё. Нездарма ж кажуць, што снарад два разы ў адну і тую ж варонку не трапляе. Лёс перасцерагаў, а ён, Уладзімір, нават і не думаў асцерагацца. Якое там! Ім, восемнаццацігадовым пацанам, рамантыкі хацелася. Не паверыце, але тыя, каму «не пашанцавала» разам з ім ляцець у Афганістан... плакалі. Маладыя, найўныя, дый пра вайну яшчэ няшмат ведалі.

... Афганскі аэрадром. Узлётная паласа. Спякога страшэнная. Вакол – «БУРЫ», «дэмбалі» ідуць насустрач, шчаслівыя. А яны – напярэймы, насустрач вайне і, магчыма, смерці. Шынданд, артылерыйская часць, спачатку каравулы, нарады, затым пачалі ездзіць па снарады на Кушку. А калі з Шынданда перавялі ў Газні, стала «весьляей». Неяк занялі пазіцыі ў Пандшэрскай цясніне, захапілі варожы шпіталь,клады з боепрыпасамі. Пачаўся чарговы абстрэл. Тэхнікі шмат, падзецца няма куды, усе збіліся ў адзін бок. Ля машыны Бараноўскага стаяла «самаходка». Раптам залп – і яе няма, толькі праз дым бачыш, як выскачыў з машыны вадзіцель, ды чарговы слуп агню злізаў яго, як карова языком. Страшна чакаць сваёй смерці, ды, мабыць, яшчэ страшней бачыць, як паміраюць таварышы. А не баяцца смерці толькі дурні. Аднак, Бог пазначыў яго, Уладзіміра Бараноўскага, яшчэ ў Саюзе, ці не таму прайшоў ён праз афганскую вайну без аніводнае драпіны, а ў шпіталі быў толькі аднойчы, дый то з падазрэннем на жаўтуху, якое не пацвердзілася. Месяц патрымалі і адпусцілі, усё роўна там лякарстваў не было.

Два доўгія гады і два месяцы цягнуліся яго крутыя афганскія кіламетры да «дзембеля». А ўзнагародаю стаў доўгачаканы самалёт, які ў Кабуле хлопцы «лавілі», як таксі, дзевяць дзён. Першы не злавілі, на ім паляцеў нейкі генерал. Урэшце байцы паляцелі на другім, расейшыся на... бомбы. Няхай сабе яны ляцелі і на бомбах, але затое – з вайны.

А зараз усё тое – як даўні сон, цяжкі, кашмарны. Прачнуліся, ну, і дзякуй Богу, і ўспамінаць не хочацца. Зараз «афганцы» ўсё болей маўчаць. Іх маўчанне вельмі красамоўнае...

У. Міхно